

Sygn. akt I ACz 2192/12

POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu – Wydział I Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSA Marek Górecki (spr.)

SA Mariola Głowacka

SA Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga

po rozpoznaniu w dniu 31 stycznia 2013 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **E. O.**

przeciwko **H. M.**

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Okręgowego w Zielonej Górze z dnia 10 października 2012 r. w sprawie o sygn. akt I C 507/11

postanawia:

1. **oddalić zażalenie,**

2. **rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego pozostawić orzeczeniu kończącemu postępowanie w sprawie.**

Mariola Głowacka Marek Górecki Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy udzielił zabezpieczenia roszczeniom pieniężnym powoda w ten sposób, że zobowiązał pozwanego do zapłaty co miesiąc na rzecz powoda tytułem renty kwoty 500 zł, począwszy od miesiąca października 2012 r., płatnej z góry do 15-ego każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat, oddalił wniosek powoda w pozostałym zakresie (co do dalszych 1.500 zł) i nadał postanowieniu klauzulę wykonalności.

W zażaleniu na to postanowienie, w części uwzględniającej wniosek o zabezpieczenie i co do klauzuli wykonalności, pozwany wniósł o jego zmianę i oddalenie wniosku o udzielenie zabezpieczenia w całości, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Skarżący zarzucił naruszenie art. 730¹ § 1 kpc poprzez bezzasadne przyjęcie, że powód uprawdopodobnił okoliczności uzasadniające udzielenie zabezpieczenia, podczas gdy zgromadzony dotychczas w sprawie materiał dowodowy nie daje ku temu podstaw. Wskazał, że powód nie przedstawił żadnych dokumentów potwierdzających wysokość uzyskiwanych przed wypadkiem zarobków. Przedłożone przez niego zestawienie dotyczące średnich dochodów

uzyskiwanych w zawodzie stolarza nie potwierdza, że takie zarobki powód osiągał lub kiedykolwiek by osiągnął. Ponadto powód przez osiem miesięcy poprzedzających wypadek zarejestrowany był jako bezrobotny.

W odpowiedzi na zażalenie powód wniósł o jego oddalenie i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Bezzasadny okazał się zarzut naruszenia art. 730¹ § 1 kpc wskutek uznania roszczenia o rentę za wiarygodne.

Zgodnie z art. 444 § 2 kc żądanie renty przez poszkodowanego, który doznał uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, uzasadnione jest w trzech sytuacjach: w związku z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej, zwiększeniem się potrzeb lub zmniejszeniem widoków powodzenia na przyszłość. Roszczenie o rentę będzie uzasadnione w wypadku zaistnienia jednej ze wskazanych przyczyn. Podstawy przyznania renty mogą się uzupełniać i pozostawać w ścisłym związku, wszystkie więc powinny być uwzględnione przy ustalaniu wysokości renty.

Renta z tytułu utraty zdolności do pracy powinna rekompensować poszkodowanemu uszczerbek, który wskutek uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia powstał w jego dochodach z tytułu pracy zarobkowej lub prowadzonej działalności gospodarczej. Będzie on równy różnicy między hipotetycznymi dochodami, które osiągałby, gdyby nie doszło do zdarzenia szkodzącego, a dochodami, które uzyskuje, będąc poszkodowanym, uwzględniając także świadczenia otrzymywane z tytułu ubezpieczenia społecznego. Określając wielkość hipotetycznych dochodów uprawnionego, należy uwzględnić wszelkie jego dochody dotychczas uzyskiwane, również nieregularnie, a także te dochody, których uzyskanie w przyszłości było wysoce prawdopodobne, zważywszy na naturalny rozwój kariery zawodowej. Z kolei przy ustalaniu bieżących dochodów poszkodowanego uwzględnić trzeba nie tylko jego faktyczne zarobki, ale także jego zdolność zarobkową, jeżeli jej nie wykorzystuje, zważywszy na posiadane kwalifikacje i realnie istniejące możliwości na rynku pracy (faktyczne możliwości znalezienia zatrudnienia przez poszkodowanego z ograniczoną zdolnością do pracy). W wypadku bezrobotnego rekompensata z tytułu utraty zdolności do pracy ustalana powinna być z uwzględnieniem realnych perspektyw zatrudnienia poszkodowanego w sytuacji, gdyby zdarzenie wyrządzające mu szkodę nie miało miejsca. W sytuacji kiedy istnieją przesłanki do ustalenia, że poszkodowany podjąłby pracę, gdyby nie doznał szkody, roszczenie o rentę jest usprawiedliwione.

Z kolei renta z tytułu zwiększenia się potrzeb poszkodowanego dotyczy sytuacji, gdy w wyniku doznanej szkody istnieje konieczność ponoszenia wyższych kosztów jego utrzymania w zakresie usprawiedliwionych potrzeb w porównaniu ze stanem sprzed wyrządzenia szkody (np. koszty odpowiedniego wyżywienia, stałych konsultacji medycznych i lekarstw). Przyznanie renty z tego tytułu nie jest uzależnione od wykazania, że poszkodowany te potrzeby faktycznie zaspokaja i ponosi związane z tym wydatki.

Roszczenie o rentę w wysokości 2.000 zł powód wywodził zarówno z faktu utraty zdolności do pracy zarobkowej i zwiększenia się jego potrzeb – przy zmniejszeniu widoków powodzenia na przyszłość. Podniósł, że przed wypadkiem pracował jako stolarz u prywatnego przedsiębiorcy. Nie zaoferował jednak żadnych twierdzeń i dowodów na okoliczność, jakimi dochodami dysponował przed wypadkiem, hipotetyczne zarobki z tamtego okresu szacując na podstawie danych statystycznych. Brak zatem realnego odniesienia do jego sytuacji zarobkowej w okresie poprzedzającym wypadek. Dane Głównego Urzędu Statystycznego - obrazujące przeciętne zarobki w zawodzie stolarza, nie opisują indywidualizowanych możliwości zarobkowych powoda – wynikających z jego osobistych kwalifikacji, stopnia fachowości, wieku, miejsca zamieszkania i innych jeszcze czynników.

Co więcej z materiału sprawy wynika, że w dacie wypadku powód od ośmiu miesięcy pozostawał bez pracy, korzystając ze statusu bezrobotnego. Choć i aktualnie powód pozostaje bez źródeł zarobkowania – po tym jak pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy – w świetle zasad doświadczenia życiowego usprawiedliwione jest wnioskowanie, że gdyby nie doznany wypadek jego możliwości zarobkowe byłyby większe.

Zdrowy w dniu feralnego wypadku powód stał się – w świetle opinii biegłych sądowych neurologa M. R.-K. i laryngologa A. B.-W. – osobą częściowo niezdolną do pracy zgodnej z posiadanymi kwalifikacjami (wskutek rozpoznania pourazowego uszkodzenia błędnika lewego, trwałego z zaburzeniami równowagi, obustronnego uszkodzenia słuchu w dużym stopniu, stanu po urazie głowy ze wstrząśnieniem mózgu). Z kolei według opinii sądowej biegłego neurologa i równocześnie specjalisty medycyny pracy E. P. powód nie jest po dniu 31 października 2011 r. niezdolny do pracy. Wykazał on bowiem dużą elastyczność nabywając umiejętności rzeczywistych w ramach wykonywania zatrudnienia na różnych stanowiskach w przeszłości i może kontynuować wykonywanie prac z uwzględnieniem przeciwwskazań do pracy w hałasie przekraczającym najwyższe dopuszczalne natężenie, na wysokości, przy maszynach w ruchu ciągłym oraz zawodowo kierować pojazdami. Opinie te sporządzone w postępowaniu z wniosku powoda o przyznanie prawa do renty z (...), uwiarygadniają twierdzenie, że doznany przez powoda uszczerbek na zdrowiu w sposób istotny wpływa na jego przydatność do pracy, choć nie jest oczywiste w jakim dokładnie zakresie.

W warunkach rynku pracy, który nie zapewnia zatrudnienia wszystkim zdrowym osobom poszukującym pracy, zakładać należy, że powód dysponuje aktualnie mniejszymi niż przed wypadkiem możliwościami znalezienia pracy. Jest oczywiste, że większe perspektywy znalezienia pracy ma osoba w pełni zdrowa niż osoba z dysfunkcjami zdrowotnymi i że zdrowotna przydatność do pracy determinuje poziom powierzonych zadań i osiąganych zarobków. Choć zebrany dotąd materiał dowodowy nie pozwala na precyzyjne określenie ówczesnych i aktualnych możliwości zarobkowych powoda, to możliwe jest wskazanie pewnego minimum uszczerbku majątkowego powoda w związku z ograniczeniem jego możliwości zarobkowania.

Jeśli dodatkowo zważyć, że zwiększyły się też potrzeby powoda, który na leki wydaje aktualnie 100-120 zł miesięcznie, a na wizyty u neurologa 80 zł raz na trzy miesiące, można założyć, że przyznana tytułem zabezpieczenia roszczenia rentowego (kompensującego utratę zdolności do pracy i zwiększone potrzeby) kwota 500 zł nie jest wygórowana.

Ponieważ roszczenie rentowe nie jest roszczeniem alimentacyjnym a odszkodowawczym – jego uwzględnienie nie zależy od sytuacji finansowej zobowiązanego do naprawienia szkody. Argumenty odnoszące się do statusu materialnego pozwanego – nie mogły zatem zostać uwzględnione.

Nadanie postanowieniu uwzględniającemu wniosek o udzielenie zabezpieczenia klauzuli wykonalności było uzasadnione w świetle art. 743 § 1 kpc i 781 § 1 kpc, nie było zatem podstaw by orzeczenie to kwestionować.

W tym stanie rzeczy zażalenie oddalono, a to na podstawie art. 385 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego z mocy art. 108 § 1 kpc pozostawiono orzeczeniu kończącemu postępowanie w sprawie.

Mariola Głowacka Marek Górecki Małgorzata Mazurkiewicz-Talaga